

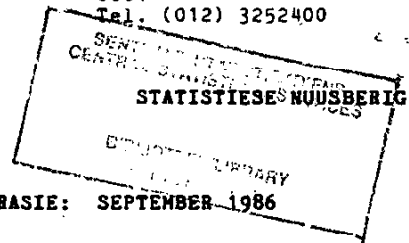
B. K. Visser

CENTRAL STATISTICAL SERVICE
Private Bag X44
PRETORIA
0001
Tel. (012) 3252400

Republic of South Africa
Republiek van Suid-Afrika

SENTRALE STATISTIEKDIENS
Privaatsak X44
PRETORIA
0001
Tel. (012) 3252400

26 NOVEMBER 1986

STATISTICAL NEWS RELEASE

P.7

TOURISM AND MIGRATION: SEPTEMBER 1986

TOERISME EN MIGRASIE: SEPTEMBER 1986

SUMMARY

During the period January to September 1986 the net result of immigration and emigration has shown a loss of 5 412 persons compared with a gain of 5 896 persons during the same period in 1985.

The number of foreign visitors that arrived in South Africa in September 1986 is 8,9% less than for September 1985.

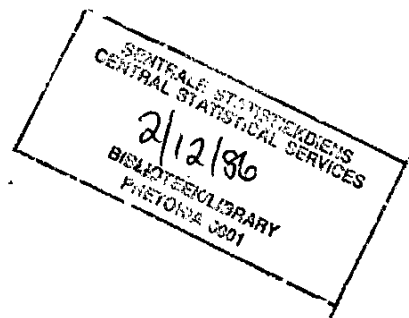
OPSOMMING

Gedurende die tydperk Januarie tot September 1986 het die netto resultaat van immigrasie en emigrasie 'n verlies van 5 412 persone getoon teenoor 'n aanwinst van 5 896 persone gedurende dieselfde tydperk in 1985.

Die getal vreemde besoekers wat in Suid-Afrika aangekom het in September 1986 is 8,9% minder as vir September 1985.

Arrivals, departures and migration	September		Jan. - Sept.		Aankoms, vertrek en migrasie
	1986	1985	1986	1985	
Foreign visitors					Vreemde besoekers
Arrivals	44 583	48 932	447 036	525 860	Aankoms
Departures	47 901	49 663	473 962	560 993	Vertrek
South African residents					Suid-Afrikaanse inwoners
Arrivals	41 191	46 358	358 414	377 063	Aankoms
Departures: Total	40 638	39 323	358 393	366 135	Vertrek: Totaal
Business	12 484	12 034	92 989	91 400	Besigheid
Holiday	27 469	26 620	261 006	269 886	Vakansie
Study	688	669	4 398	4 849	Studie
Migration					Migrasie
Immigrants	547	1 005	5 355	14 276	Immigrante
Emigrants	1 024	731	10 767	8 380	Emigrante
Net gain/loss	- 477	+ 274	- 5 412	+ 5 896	Netto aanwinst/verlies

S. J. Allard
HEAD: CENTRAL STATISTICAL SERVICE
HOOF: SENTRALE STATISTIEKDIENS

REGIONAL OFFICES/STREEKKANTORE:

DURBAN: (031) 312593

CAPE TOWN/KAAPSTAD: (021) 466940,
462098

KIMBERLEY: (0531) 33965/6

NELSPRUIT: (01311) 52455/6

PIETERSBURG: (01521) 72590 X33

PORT ELIZABETH: (041) 523801/2

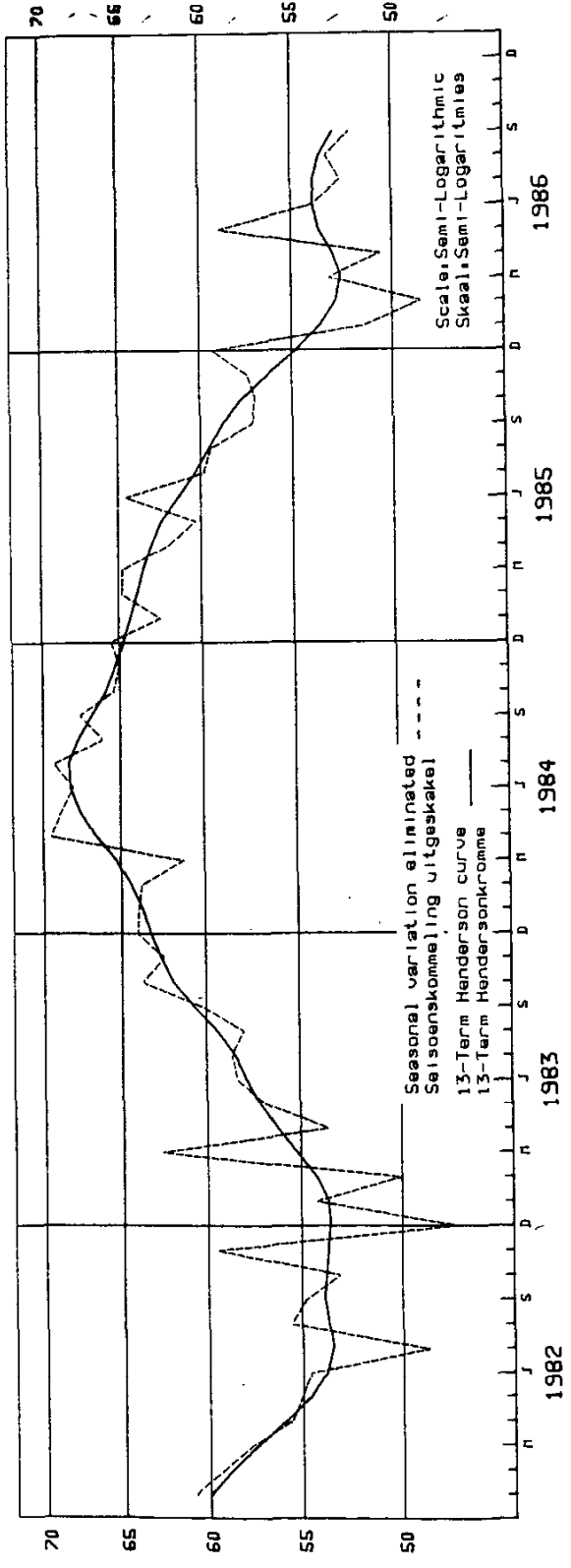
BLOEMFONTEIN: .....

KEMPTON PARK: (011) 3943420/1

KLERKSDORP: .....

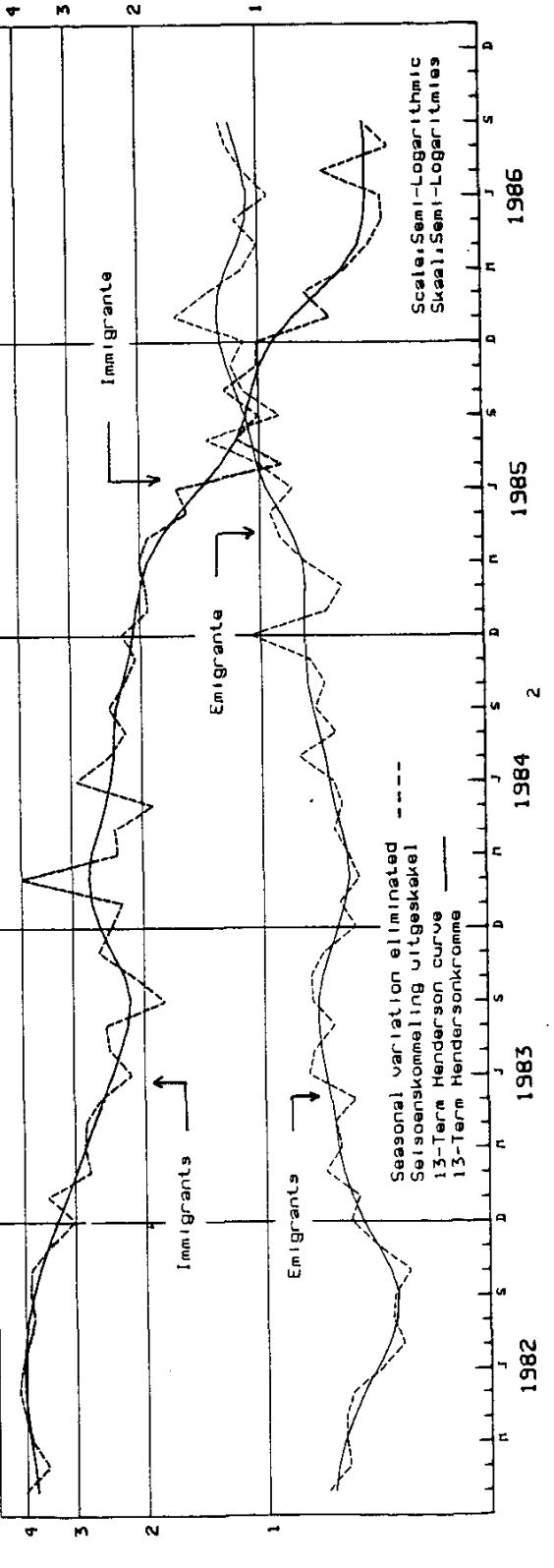
FOREIGN VISITORS : ARRIVALS
THOUSAND

UREEMDE BESOEKERS : AANKOMTS
DUISEND

IMMIGRANTS AND EMIGRANTS
THOUSAND

IMMIGRANTE EN EMIGRANTE
DUISEND

TABEL 1.1 - TOURISM FOREIGN VISITORS AND SOUTH AFRICAN RESIDENTS

Purpose of visit	September		Jan. - September		Year/Jaar		Doel van besoek
	1986	1985	1986	1985	1985	1985	
1. ARRIVALS: GRAND TOTAL	85 774	95 290	805 450	902 923	1 216 795	1 216 795	1. AANKOMS: GROOTTOTAAL
1.1 Foreign visitors - Total	44 583	48 932	447 036	525 860	727 552	727 552	1.1 Vreemde besoekers - Totaal
Actual data	52 000	57 100	..	..	..	..	Werklike gegewens
Seasonally adjusted data							Seisoensaangepaste gegewens
Business	11 632	12 550	107 507	123 603	158 756	158 756	Besigheid
Holiday, including							Vakansie, insluitende
persons in transit	31 834	35 214	324 274	384 854	548 777	548 777	deurgaande reisigers
Study	1 117	1 168	15 255	17 403	20 019	20 019	Studie
1.2 South African residents returning	41 191	46 358	358 414	377 063	489 283	489 283	1.2 Terugkerende Suid-Afrikaanse inwoners
2. DEPARTURES: GRAND TOTAL	88 539	88 986	832 355	927 128	1 254 754	1 254 754	2. VERTREK: GROOTTOTAAL
2.1 Foreign visitors	47 901	49 663	473 962	560 993	745 126	745 126	2.1 Vreemde besoekers
2.2 South African residents departing temporarily - Total	40 638	39 323	358 393	366 135	509 628	509 628	2.2 Suid-Afrikaanse inwoners wat tydelik vertrek - Totaal
Business	12 484	12 034	92 989	91 400	120 177	120 177	Besigheid
Holiday	27 469	26 620	261 006	269 886	383 447	383 447	Vakansie
Study	685	669	4 398	4 849	6 004	6 004	Studie

.. Not applicable / Nie van toepassing nie.

TABEL 1.2 - TOURISM FOREIGN VISITORS AND SOUTH AFRICAN RESIDENTS MODE OF TRAVEL

Arrivals and Departures	Total		Mode of travel - Wyse van reis		Aankoms en Vertrek
	Total	Totaal	Sea-See	Rail-Spoor	
1. ARRIVALS:	85 774	821	1 363	25 312	58 278
1.1 Foreign visitors	44 583	611	1 153	17 935	24 884
1.2 South African residents	41 191	210	210	7 377	33 394
2. DEPARTURES:	88 539	886	1 344	28 424	57 885
2.1 Foreign visitors	47 901	584	1 129	20 190	25 998
2.2 South African residents	40 638	302	215	8 234	31 887

TABLE 2.1 - MIGRATION

TABEL 2.1 - MIGRASIE

Immigrants and emigrants	September		Jan. - September		Year/Jaar	
	1986	1985	1986	1985	1986	1985
1. IMMIGRANTS: GRAND TOTAL						
Actual data	547	1 005	5 355	14 276	17 284	
Seasonally adjusted data	549	1 007	..	..	..	
1.1 Persons who arrived as approved immigrants	143	477	1 394	6 065	7 238	
1.2 Persons who after arrival as visitors were approved as immigrants	404	528	3 961	8 211	10 046	
2. EMIGRANTS						
Actual data	1 024	731	10 767	8 380	11 401	
Seasonally adjusted data	1 243	888	..	..	..	
3. NET GAIN/LOSS	- 477	+ 274	- 5 412	+ 5 896	+ 5 883	

.. Not applicable / Nie van toepassing nie.

Immigrante en emigrante

1. IMMIGRANTE: GROOTTOTAAL
Werklike gegewens
Seisoensaangepaste gegewens

1.1 Persone wat as goedgekeurde immigrante aangekom het

1.2 Persone wat na aankoms as besoekers, goedgekeur is as immigrante

2. EMIGRANTE
Werklike gegewens
Seisoensaangepaste gegewens

3. NETTO AANWINS/VERLIES

TABLE 2.2 - MIGRATION
MODE OF TRAVEL

TABEL 2.2 - MIGRASIE
WYSE VAN REYS

Immigrants and emigrants	Mode of travel - Wyse van reis	
	Sea-See	Rail-Spoor Road-Pad Air-Lug
Total Totaal		
	September - 1986	September
1. Immigrants <u>L</u>	-	4
2. Emigrants	-	60
<u>L</u> Persons who arrived as approved immigrants		
	114	114
	1 024	964

L Persone wat as goedgekeurde immigrante aangekom het

TABLE 2.4 - MIGRATION
EMIGRANTS: OCCUPATIONAL GROUPS

TABLE 2.4 - MIGRASIE
EMIGRANTE: BEROEPSGROEPE

Occupational groups	September		Jan. - September		Year/Jaar		Beroepsgroepe
	1986	1985	1986	1985	1986	1985	
GRAND TOTAL	1 024	731	10 767	8 380	11 401		GROTTOTAAL
Professional, Technical and Related Workers	183	113	1 797	1 193	1 659		Professionele, Tegnieuse en Verwante Werkers
Engineers	38	38	366	349	469		Ingenieurs
Chemical engineers and related technologists	-	-	17	9	11		Chemiese ingenieurs en verwante tegnoloog
Civil engineers	6	4	57	51	61		Siviele ingenieurs
Electrical and Electronic engineers	2	1	36	29	43		Elektriese en Elektroniese ingenieurs
Mechanical engineers	1	1	18	13	15		Meganiese ingenieurs
Metallurgists	2	5	10	15	23		Metallurge
Mining engineers	2	-	11	4	7		Myningenieurs
Engineers not elsewhere classified and related technologists	25	27	217	228	309		Ingenieurs nie elders geklassifiseer en verwante tegnoloog
Medical doctors and Dentists	7	4	76	49	70		Geneesherre en Tandartse
Accountants	23	11	224	96	140		Rekenmeesters
Educationists	26	7	221	96	145		Opvoedkundiges
Other	89	53	910	603	835		Ander
Administrative and Managerial Workers	50	33	419	341	481		Administratiewe en Bestuurswerkers
Clerical and Related Workers	62	41	651	552	717		Klerklike en Verwante Werkers
Sales Workers	33	17	402	263	354		Verkoopswerkers
Service Workers	13	7	123	93	133		Dienswerkers
Agricultural, Animal Husbandry and Forestry Workers, Fishermen and Hunters	7	2	43	36	48		Landbou-, Veeteelt- en Bosbouwerkers, Visserse en Jagters
Production and Related Workers	85	58	751	779	1 045		Produksie en Verwante Werkers
Workers not classifiable by occupation	10	17	223	358	434		Werkers nie klassifiseerbaar volgens beroep
Persons not economically active	581	443	6 358	4 765	6 530		Personne nie ekonomies bedrywig nie
Housekeeping	185	151	1 911	1 583	2 144		Huishou
Child: not scholar or student	158	104	1 568	1 095	1 511		Kind: nie skollier of student
Scholar/student	194	154	2 458	1 683	2 375		Skollier/student
Other	44	34	421	404	500		Ander

TABEL 3 - TOERISME EN MIGRASIE
VREEMDE BESOEKERS: AANKOMS VOLGENS LAND VAN VERBLYF
IMMIGRANTE: LAND VAN VORIGE PERMANENTE VERBLYF
EMIGRANTE: LAND VAN BESTEMMING EN BURGERSKAP

TABEL 3 - TOURISM AND MIGRATION
FOREIGN VISITORS: ARRIVALS BY COUNTRY OF RESIDENCE
IMMIGRANTS: COUNTRY OF PREVIOUS PERMANENT RESIDENCE
EMIGRANTS: COUNTRY OF DESTINATION AND CITIZENSHIP

Country	Foreign visitors - Vreemde besoekers										Migration - Migrasie				Land
	September		Mode of travel - Wyse van reis					Immigrants			Emigrants		GROOTTOTAAL		
	1985	1986	Sea	Rail	Road	Air	Immigrants	Immigrants	Immigrants	Destination	Citizenship				
GRAND TOTAL	48 932	44 583	611	1 153	17 935	24 884	547	1 024	1 024	1 024	1 024	1 024	AFRIKA:		
AFRIKA:	23 881	27 090	16	1 098	16 245	9 731	190	53	53	53	53	53	Angola		
Angola	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Botswana		
Botswana	3 804	5 402	-	31	3 552	1 819	7	3	3	3	3	3	Kenia		
Kenia	64	80	-	-	6	74	4	-	-	-	-	-	Lesotho		
Lesotho	1 406	2 390	-	4	2 082	304	3	-	-	-	-	-	Malawi		
Malawi	958	1 153	-	47	318	788	4	-	-	-	-	-	Mauritius		
Mauritius	275	282	2	-	25	255	6	-	-	-	-	-	Mosambiek		
Mosambiek	583	921	1	104	207	609	4	-	-	-	-	-	R.S.A.		
R.S.A.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Swaziland		
Swaziland	3 541	4 548	-	6	3 878	664	3	-	-	-	-	-	Zambie		
Zambia	779	862	-	7	198	657	19	-	-	-	-	-	Zimbabwe		
Zimbabwe	11 794	10 376	-	899	5 837	3 640	136	-	-	-	-	-	Ander		
Other	677	1 076	13	-	142	921	8	-	-	-	-	-	ASIË:		
ASIË:	2 437	1 792	158	2	220	1 412	8	-	-	-	-	-	Indië		
Indië	246	69	3	-	7	59	1	-	-	-	-	-	Israel		
Israel	704	656	2	-	65	589	5	-	-	-	-	-	Japan		
Japan	470	320	77	-	6	237	-	-	-	-	-	-	Republiek van Sjina		
Republiek of Sjina	512	369	36	-	101	232	-	-	-	-	-	-	Ander		
China	505	378	40	2	41	295	2	-	-	-	-	-	AMERIKAS:		
Other	5 129	3 397	18	16	283	3 080	42	-	-	-	-	-	Argentinië		
AMERIKAS:	59	50	1	-	1	48	8	-	-	-	-	-	Brasilië		
Argentinië	176	115	-	-	2	113	2	-	-	-	-	-	Kanada		
Brazil	728	406	1	6	38	361	5	-	-	-	-	-	Uruguay		
Canada	4	4	2	-	10	10	22	-	-	-	-	-	V.S.A.		
Uruguay	4 035	2 591	14	10	189	2 378	5	-	-	-	-	-	Ander		
U.S.A.	127	223	-	-	53	170	-	-	-	-	-	-			
Other															

L It will be observed that some visitors from overseas arrived by car or bus (road). These are persons who after arrival in South Africa from overseas, visited the neighbouring states and returned to South Africa by road.

L Dit sal opgemerk word dat sommige besoekers van oorsee per motor of bus (pad) aangekom het. Sodanige persone is besoekers wat na hul aanvanklike aankoms in Suid-Afrika van oorsee, die buurstate besoek het en toe per pad teruggekeer het na Suid-Afrika.

EXPLANATORY NOTE

Tourism between South Africa and Botswana, Lesotho and Swaziland (B.L.S. Countries) as shown in tables 3 and 4, does not include tourists with R.S.A. or B.L.S. citizenship.

VERDUIDELIKENDE OPMERKING

Toerisme tussen Suid-Afrika en Botswana, Lesotho en Swaziland (B.L.S.-lande) in tabelle 3 en 4 getoon, sluit nie toeriste met R.S.A.- of B.L.S.-burgerskap in nie.

TABEL 3 - TOURISM EN MIGRASIE (AFGESLUIT)
WREEMDE BEOEKERS: AANKOMS VOLGENS LAND VAN VERBLIF
IMMIGRANTE: LAND VAN VORIGE PERMANENTE VERBLIF
EMIGRANTE: LAND VAN BESTEMMING EN BURGERSKAP

Country	Foreign visitors - Vreemde besoekers										Migration - Migrasie		Land
	September		Mode of travel - Wyse van reis				Immigrants		Emigrants		Destination Bestemming	Citizenship Burgerskap	
	1985	1986	Sea	Rail	Road	Air	Immigrant	Emigrant					
			Sea	Spoor	Pad	Lug	September - 1986	September					
EUROPE:	15 776	11 360	413	34	1 094	9 819	302	515	559			EUROPA:	
Austria	319	269	4	1	25	239	4	9	3			Oostenryk	
Belgium	337	330	1	-	33	296	6	4	5			Belgie	
Denmark	167	88	11	-	20	57	-	-	2			Denemarke	
Finland	64	37	-	-	11	26	1	-	4			Finland	
France	838	628	2	1	32	593	13	5	4			Frankryk	
Greece	205	217	48	2	12	157	7	4	3			Griekeland	
Ireland	394	175	1	2	49	123	9	2	10			Ierland	
Italy	531	357	19	-	34	304	7	2	3			Italië	
Netherlands	527	481	17	2	22	440	10	13	13			Nederland	
Norway	128	77	25	-	4	48	-	1	-			Noorwee	
Portugal	560	341	38	-	16	287	66	1	2			Portugal	
Spain	341	355	110	-	20	225	-	3	1			Spanje	
Sweden	193	89	1	-	9	79	-	3	2			Swede	
Switzerland	712	626	1	1	50	574	7	12	12			Switserland	
U.K.	6 946	4 141	30	17	494	3 600	152	424	465			V.K.	
West Germany	3 304	2 999	59	10	257	2 673	18	29	30			Wes-Duitsland	
Other	140	150	46	-	6	98	2	4	-			Ander	
OCEANIA:	1 709	944	6	3	93	842	5	362	14			OSEANIE:	
Australia	1 266	755	5	2	68	680	3	324	10			Australië	
New Zealand	435	184	1	1	24	158	2	38	4			Nieu-Seeland	
Other	8	5	-	-	1	4	-	-	-			Ander	
UNSPECIFIED	-	-	-	-	-	-	-	7	-			ONGESPESIFISEERD	

It will be observed that some visitors from overseas arrived by car or bus (road). These are persons who after arrival in South Africa from overseas, visited the neighbouring states and returned to South Africa by road.

Dit sal opgemerk word dat sommige besoekers van oorsese per motor of bus (pad) aangekom het. Sodanige persone is besoekers wat na hul aanvanklike aankoms in Suid-Afrika van oorsese, die buurstate besoek het en toe per pad teruggekeer het na Suid-Afrika.

TABEL 4 - TOERISME SUID-AFRIKAANSE INWONERS VERTREK VOLGENS LAND VAN BESTEMMING

TABEL 4 - TOURISM SOUTH AFRICAN RESIDENTS DEPARTURES BY COUNTRY OF DESTINATION

Country	September		Mode of travel - Wyse van reis						Land
	1985	1986	Sea	Rail	Road	Air	September - 1986 - September		
			See	Spoor	Pad	Lug			
GRAND TOTAL	39 323	40 638	302	215	8 234	31 887		GROOTTOTAAL	
AFRIKA:								AFRIKA:	
Botswana	16 822	17 115	40	215	8 144	8 716		Botswana	
Kenya	2 565	2 933	-	32	1 264	1 637		Kenia	
Lesotho	57	61	-	-	-	61		Lesotho	
Malawi	876	987	-	-	822	165		Malawi	
Mauritius	466	562	-	-	2	560		Mauritius	
Mozambique	2 536	2 888	7	4	-	2 881		Mosambiek	
Seychelles	588	607	4	15	42	546		Seychelle	
Swaziland	67	9	3	-	-	6		Swaziland	
Zambia	3 464	3 726	-	-	3 079	647		Zambie	
Zimbabwe	387	283	-	-	24	259		Zimbabwe	
Other	5 471	4 833	-	168	2 904	1 761		Ander	
	345	226	26	-	7	193			
ASIA:								ASIE:	
Hong Kong	2 076	2 868	14	-	-	2 854		Hong Kong	
India	365	637	-	-	-	637		Indië	
Israel	51	112	-	-	-	112		Israel	
Japan	1 174	1 592	-	-	-	1 592		Japan	
Republic of China	111	120	12	-	-	108		Republiek van Sjina	
Other	186	263	-	-	-	263		Ander	
	189	144	2	-	-	142			
AMERICAS:								AMERIKAS:	
Argentina	3 097	3 633	7	-	-	3 626		Argentinië	
Brazil	11	17	-	-	-	17		Brasilië	
Canada	593	325	-	-	-	325		Kanada	
U.S.A.	61	196	-	-	-	196		V.S.A.	
Other	2 407	3 063	7	-	-	3 056		Ander	
	25	32	-	-	-	32			

**TABLE 4 - TOURISM (CONCLUDED)
SOUTH AFRICAN RESIDENTS
DEPARTURES BY COUNTRY OF DESTINATION**

**TABEL 4 - TOERISME (AFGESLUIT)
SUID-AFRIKAANSE INWONERS
VERTREK VOLGENS LAND VAN BESTEMMING**

Country	September		Mode of travel - Wyse van reis						Land		
	1985	1986	Sea		Rail		Road			Air	
			See	Spoor	Spoor	Pad	Pad	Lug		Lug	
EUROPE:	16	458	15	850	82	-	-	51	15	717	EUROPA:
Austria	111	153	-	-	-	-	-	-	-	153	Oostenryk
Belgium	340	299	-	-	-	-	-	1	-	298	België
France	812	719	-	-	-	-	-	-	-	719	Frankryk
Greece	1	227	-	-	-	-	-	-	-	994	Griekeland
Italy	761	835	11	-	-	-	-	4	-	820	Italië
Luxemburg	335	97	-	-	-	-	-	-	-	97	Luxemburg
Netherlands	626	580	2	-	-	-	-	1	-	577	Nederland
Portugal	1	534	-	-	-	-	-	6	2	294	Portugal
Spain	833	386	-	-	-	-	-	-	-	386	Spanje
Switzerland	970	735	-	-	-	-	-	3	-	732	Switserland
U.K.	6	726	69	-	-	-	-	28	6	307	V.K.
West Germany	2	098	2	266	-	-	-	7	2	259	Wes-Duitsland
Other	85	82	-	-	-	-	-	1	-	81	Ander
OCEANIA:	568	777	10	-	-	-	-	2	-	765	OSEANIE:
Australia	540	737	10	-	-	-	-	1	-	726	Australië
New Zealand	26	40	-	-	-	-	-	1	-	39	Nieu-Seeland
Other	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Ander
UNSPECIFIED	302	395	149	-	-	-	-	37	-	209	ONGESPEKIFISEERD

SENTRALE STATISTIEKDIENS

Aankondiging van die vrystelling van 'n verslag getiteld

TOERISME EN MIGRASIE, 1985

(Verslagnommer 19-01-13)

Dié verslag wat onlangs deur die Sentrale Statistiekdiens vrygestel is, handel oor toerisme- en migrasie- (immigrasie en emigrasie) statistieke en dek die tydperk Januarie tot Desember 1985.

Emigrasie het in dié tydperk, in vergelyking met dieselfde tydperk van 1984, met 33,3% toegeneem, terwyl immigrasie met 40% afgeneem het. Dit beteken egter nogtans 'n netto aanwinst van 5 883 persone vir die jaar 1985, vergeleke met 'n netto aanwinst van 20 243 persone vir 1984.

Besoekers vanuit die buiteland het in 1985 met 8,2%, vergeleke met die vorige jaar, gedaal. Van die 727 552 aankomste van vreemde besoekers het 80,4% die land besoek met die oog op vakansie, 21,8% met die oog op besigheid en 2,8% vir studie.

Totale vertrekke deur Suid-Afrikaanse inwoners na die buiteland het met 8% gedaal. Van die 509 628 totale vertrekke het 20% die buiteland besoek vir besigheid, 75,2% vir vakansie en 1,8% vir studie.

Die volledige verslag bevat meer inligting aangaande sekere eienskappe van die soort migrante, soos ouderdomsverspreiding, beroepe, wyse van reis, land van permanente verblyf (immigrante) of voorgenome permanente verblyf (emigrante) en land van geboorte en van burgerskap (nasiona-liteit).

**DIE VERSLAG IS TEEN R2,10 (AVB UITGESLUIT) BY DIE STAATSDRUKKER,
BOSMANSTRAAT, PRIVAATSAK X85, PRETORIA, 0001, BESKIKBAAR.**

CENTRAL STATISTICAL SERVICE

Announcing the release of a report entitled

TOURISM AND MIGRATION, 1985

(Report Number 19-01-13)

This report, which has been released by the Central Statistical Service deals with tourism and migration (immigration and emigration) statistics and covers the period January to December 1985.

Emigration has increase by 33,3% during this period in comparison with the same period in 1984, while immigration decreased by 40%. This nevertheless implies a net gain of 5 883 persons for the year 1985, in comparison with a net gain of 20 243 persons for 1984.

Total departures of South African residents abroad have decreased by 8%. Of the 509 628 departures, 20% visited abroad on business, 75,2% on holiday and 1,8% for study purposes.

The complete report contains more information concerning certain characteristics of the type of migrants, such as age distribution, occupations, mode of travel, country of permanent residence (immigrants) or intended permanent residence (emigrants) as well as country of birth and citizenship (nationality).

**THIS REPORT IS OBTAINABLE FROM THE GOVERNMENT PRINTER, BOSMAN STREET,
PRIVATE BAG X85, PRETORIA, 0001, AT R2,10 (GST EXCLUDED)**